

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КІЛІЙСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ»**

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою
ВСП «Кілійський транспортний
фаховий коледж ДУІТ»

«26» 08 2024 р.

Протокол № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом ВСП «Кілійський
транспортний фаховий
коледж ДУІТ»
від «05» 09 2024 р.
№ 27-36 а/з
«Про затвердження положень»

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ТА УМОВИ ОБРАННЯ
ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
У ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ «КІЛІЙСЬКИЙ
ТРАНСПОРТНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ»**

м. Кілія

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок та умови обрання здобувачами освіти вибіркового навчального дисциплін у Відокремленому структурному підрозділі «Кілійський транспортний фаховий коледж Державного університету інфраструктури та технологій» (далі – Положення) забезпечує реалізацію здобувачами освіти ВСП «Кілійський транспортний фаховий коледж ДУІТ» (далі – Коледж) права на вибір навчальних дисциплін, передбаченого Законами України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту».

1.2. Це Положення регламентує процедуру:

- формування та доведення до відома здобувачів фахової передвищої освіти переліку навчальних дисциплін вільного вибору;
- здійснення вибору здобувачами освіти навчальних дисциплін зі сформованого переліку вибіркового дисциплін;
- організації подальшого вивчення обраних дисциплін (формування мобільних груп).

1.3. Здобувачі освіти мають право на вибір навчальних дисциплін в обсязі, що становить не менше 10% загальної кількості кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), передбачених для освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти.

1.4. Вибіркові навчальні дисципліни надають можливість здобувачу освіти:

- побудувати індивідуальну траєкторію навчання;
- ознайомитися із сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань;
- поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності освітньо-професійної програми;
- здобути додаткові результати навчання в межах формування загальних та/або фахових компетентностей.

1.5. У навчальному плані кожної освітньо-професійної програми зазначають обсяги та семестр вивчення вибіркового дисциплін, а також перелік вибіркового дисциплін, з якого вони обираються. При цьому здобувач освіти має право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших освітньо-професійних програм.

Перелік вибіркового дисциплін є систематизованим, анотованим переліком навчальних дисциплін, що належать до вибіркового складової освітньої програми.

До числа вибіркового освітніх компонентів можуть включатися також і практики.

1.6. Обов'язкові компоненти зазвичай містять нормативний зміст освітньої програми, що визначається освітнім стандартом, та є обов'язковими для вивчення здобувачами певної освітньої програми.

1.7. Вибіркові компоненти формуються випусковою цикловою комісією з метою надання можливостей здійснення поглибленої підготовки за певною освітньою програмою, сприяння академічній мобільності здобувача освіти та задоволення його особистих інтересів, формування компетенцій здобувача освіти відповідно до вимог ринку праці.

1.8. Результати вибору навчальних дисциплін зазначаються в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти і є обов'язковими для вивчення.

Індивідуальний навчальний план здобувача освіти – це документ, за яким навчається кожен здобувач освіти Коледжу протягом визначеної кількості років до набуття кваліфікації за певним освітнім рівнем.

Індивідуальний навчальний план здобувача освіти розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану і включає всі обов'язкові навчальні дисципліни та вибіркові навчальні дисципліни, обрані здобувачем освіти, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахівців фахової передвищої освіти, з урахуванням структурно-логічної послідовності вивчення навчальних дисциплін, що визначають зміст освіти за певною спеціальністю, та системи оцінювання (підсумковий контроль знань, державна атестація випускника).

У разі обрання всіма членами академічної групи однакових вибірових дисциплін на навчальний рік робочий навчальний план відповідної освітньої програми прирівнюється до індивідуального навчального плану кожного здобувача освіти відповідної навчальної групи.

1.9. Дисципліни вільного вибору здобувача освіти представлені в навчальному плані відповідної освітньої програми переліком дисциплін, що є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю.

При цьому навчальним планом має бути передбачено на вибір удвічі більше дисциплін – у навчальному плані зазначається не менше чотирьох тощо.

1.10. Якщо здобувач освіти обирає дисципліну з іншого навчального плану, він зобов'язаний виконувати всі види робіт, передбачені робочою програмою дисципліни, та скласти відповідний підсумковий контроль, у тому числі екзамен, не зважаючи на кількість екзаменів, які передбачені навчальним планом його спеціальності в даному семестрі.

1.11. Обсяг кожної вибіркової дисципліни становить, як правило, 1,5 кредита ЄКТС (45 годин) для освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра.

2. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧЕМ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Обсяг та форми семестрового контролю вибіркового навчальних дисциплін обумовлені відповідними освітньо-професійними програмами.

2.2. Основними критеріями для формування переліку вибіркового навчальних дисциплін є:

- затребуваність стейкхолдерами (актуальність дисципліни з позицій розвитку відповідної галузі, напрямку наукових досліджень, попиту на відповідні компетентності на ринку праці тощо);
- кадрове забезпечення (практичний досвід у галузі, підвищення кваліфікації, відгуки здобувачів освіти щодо якості викладання);
- навчально-методичне забезпечення (робоча навчальна програма, силабус, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації тощо);
- матеріально-технічне забезпечення (обладнання, програмне забезпечення для проведення лабораторних/практичних робіт, практикумів тощо).

2.3. Для здобувачів фахової передвищої освіти, що вступили на навчання:

- на основі базової загальної середньої освіти вивчення вибіркового дисциплін розпочинається не раніше другого навчального року;
- на базі повної загальної (профільної) середньої освіти – у першому навчальному році.

2.4. У переліку вибіркового навчальних дисциплін надається короткий опис кожної навчальної дисципліни (анотація) та пропонується обсяг в кредитах ЄКТС, семестр вивчення.

2.5. Перелік вибіркового навчальних дисциплін формується з навчальних планів освітньо-професійних програм попарно, переліком та блоком.

2.6. Здобувачу освіти пропонується реалізовувати право шляхом:

– вибору з вибіркової складової навчального плану освітньо-професійної програми, на якій він навчається, переважно фахових дисциплін, що визначають спеціалізовану підготовку здобувача освіти в межах обраної освітньо-професійної програми, і спрямовані на поліпшення здатності до працевлаштування за обраним фахом. Якщо здобувач освіти обрав дисципліни зі спеціалізованого (профільованого) блоку (пакету), він має прослухати всі дисципліни, що включені до даного блоку (пакету);

– вибору навчальних дисциплін із запропонованого переліку або будь-яких інших дисциплін із навчального плану іншої спеціальності, які відповідають необхідному обсягу кредитів та викладаються у відповідному семестрі;

– вибору із блоку дисциплін навчального плану відповідної освітньо-професійної програми іншого освітнього рівня. Необхідною умовою є

погодження з директором Коледжу (п. 17 ст. 54 Закону України «Про фахову передвищу освіту»);

– вибору із блоку дисциплін навчального плану іншої освітньо-професійної програми того ж освітнього рівня.

2.7. Здобувачу освіти може бути відмовлено у реалізації його вибору та запропоновано здійснити новий вибір у наступних випадках:

– якщо кількість здобувачів освіти, які обрали навчальну дисципліну чи блок (пакет) навчальних дисциплін, перевищує максимальну чисельність здобувачів освіти в групі. У цьому випадку перевага в першу чергу надається здобувачам освіти, які навчаються на тій самій освітній (освітньо-професійній) програмі, на тому ж відділенні, а в наступну чергу – тим здобувачам, які зафіксували свій вибір раніше;

– якщо кількість здобувачів освіти, які здійснили одночасний вибір вказаної кількості дисциплін із пакету освітньої (освітньо-професійної) програми, на якій навчаються, є меншою за 50% чисельності групи за ОПС фахового молодшого бакалавра;

– якщо кількість здобувачів освіти, які обрали одну дисципліну із переліку вільного вибору, є меншою ніж 50% чисельності групи;

– якщо наслідком вибору навчальної дисципліни є перевищення встановленого максимуму кількості навчальних дисциплін, які здобувач освіти може опановувати одночасно, та/або кількості підсумкових (семестрових) форм контролю.

2.8. У випадку, якщо здобувачу освіти відмовлено у здійсненому ним виборі із причин, позначених у пункті 2.7, йому надається можливість здійснити повторний вибір із переліку дисциплін, групи за якими попередньо сформовані на підставі заяв здобувачів освіти.

2.9. Обрані здобувачем освіти навчальні дисципліни (блоки, пакети, переліки дисциплін) затверджуються заступником директора з навчально-виховної роботи, за поданням завідувача відділення, на якому навчається здобувач освіти, як невід’ємна складова його індивідуального навчального плану. Невиконання будь-якої з позицій індивідуального навчального плану є академічною заборгованістю. Зміна здобувачем освіти свого вибору після його затвердження та зміна обраних дисциплін (блоків, переліків дисциплін) після початку навчального семестру, в якому вони викладаються, не допускається взагалі.

2.10. Якщо здобувач освіти у встановлені терміни без поважних причин не скористався своїм правом вибору навчальної дисципліни (блоку, переліків дисциплін), відповідні позиції його індивідуального навчального плану визначаються за пропозиціями завідувача відділення і затверджуються заступником директора з навчально-виховної роботи. Відмова здобувача

освіти виконувати сформований таким чином навчальний план призводить до виникнення академічної заборгованості.

2.11. За результатами реалізації права здобувача освіти на вільний вибір до його індивідуального навчального плану мають бути включені види навчального навантаження, сукупний (обов'язкової і вибіркової складової разом) обсяг яких (у кредитах ЄКТС) дозволяє зарахування виконання річного навчального плану (60 кредитів ЄКТС) і переведення на наступний курс або допуск до підсумкової атестації.

2.12. Сукупний обсяг обов'язкової і вибіркової складових індивідуального навчального плану здобувача освіти повинен відповідати вказаному в освітньо-професійній програмі, за якою він навчається.

3. ПОРЯДОК ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Процедурі вибору здобувачами освіти навчальних дисциплін передуює їх ознайомлення із порядком, термінами, особливостями запису на вивчення запропонованих навчальних дисциплін та з умовами формування навчальних груп для вивчення навчальних дисциплін з переліку вибіркових дисциплін.

3.2. Терміни проведення процедури вибору навчальних дисциплін визначаються із необхідності своєчасного (для планування та організації освітнього процесу, його методичного і кадрового забезпечення) формування контингенту здобувачів освіти у групах.

3.3. Для здобувачів освіти, які вступили на навчання на перший курс, в яких вивчення навчальних дисциплін вільного вибору заплановано у першому навчальному році, вибір організовується до 1 вересня поточного року.

Здобувачі освіти реалізують право вибору навчальних дисциплін (пакетів, блоків, переліку дисциплін) не раніше ніж з другого року навчання, а саме в кінці семестру, що передуює навчальному року, під час якого передбачене їх вивчення, за винятком обставин, описаних у абзаці першому цього пункту.

3.4. Процедура вибору здобувачами освіти навчальних дисциплін включає наступні етапи:

– перший етап – ознайомлення здобувачів освіти із порядком, термінами та особливостями запису для формування груп щодо вивчення навчальних дисциплін вільного вибору;

– другий етап – ознайомлення здобувачів освіти із переліками дисциплін і блоків (пакетів) вибору, які пропонуються.

Ознайомлення відбувається шляхом розміщення на вебсайті Коледжу інформаційного пакету спеціальності (освітньо-професійної програми,

навчальних планів, переліку вибіркового дисциплін), шляхом організації зустрічей з викладачами, що викладають вибіркові дисципліни на освітньо-професійних програмах тощо;

– третій етап – запис здобувачів освіти на вивчення навчальних дисциплін (пакетів, блоків тощо) здійснюється відповідно до п. 3.3 шляхом подання заяв у паперовому вигляді на відповідному відділенні, опрацювання поданих заяв на відділеннях, формування складу груп за обраними дисциплінами та подання директору Коледжу для затвердження.

За результатами третього етапу здобувачам освіти, що здійснили вибір дисциплін, який не може бути задоволений з причин, перелічених у п. 2.7, повідомляється про відмову (із зазначенням причини) і пропонується зробити повторний вибір із переліків дисциплін, групи за якими попередньо сформовані на підставі заяв здобувачів (п. 2.8). Тривалість етапу не перевищує 5 робочих днів;

– четвертий етап – остаточне опрацювання заяв здобувачів освіти, прийняття рішень щодо здобувачів освіти, які не скористалися правом вільного вибору(п. 2.10), перевірка контингенту здобувачів освіти і формування груп.

Після перевірки і погодження обрані здобувачами освіти дисципліни вносяться до їх індивідуальних навчальних планів, а списки груп подаються на затвердження директору Коледжу.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

4.1. Викладання вибіркового навчальних дисциплін здійснюється за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності Коледжу оперативно задовольнити потреби здобувачів освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраною спеціальністю.

4.2. Голови циклових комісій, що пропонують вибіркові навчальні дисципліни, забезпечують підготовку навчальних програм та робочих програм навчальних дисциплін, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибіркового навчальних дисциплін.

4.3. Циклові комісії, які забезпечують викладання вибіркового навчальних дисциплін, до 01 квітня кожного навчального року подають до навчальної частини затверджений перелік дисциплін, які пропонуються для вибору здобувачам освіти на наступний навчальний рік, робочі програми навчальних дисциплін і короткі анотації цих дисциплін.

4.4. Перелік вибіркового навчальних дисциплін певної освітньої програми на наступний навчальний рік з анотаціями дисциплін розміщується на

офіційному сайті Коледжу для можливості ознайомлення здобувачами освіти. Можуть організовуватися зустрічі з викладачами вибіркового навчальних дисциплін для проведення ознайомчих лекцій та/або презентацій дисциплін.

4.5. Завідувачі відділеннями спільно з головами циклових комісій до 01 травня ознайомлюють здобувачів освіти із затвердженою педагогічною радою Коледжу переліком вибіркового навчальних дисциплін та інформують здобувачів освіти про особливості формування груп для вивчення вибіркового навчальних дисциплін на наступний навчальний рік.

4.6. Директором Коледжу видається розпорядження щодо термінів проведення процедури вибору дисциплін.

4.7. Вибір дисциплін здобувачами освіти здійснюється шляхом подачі письмової заяви на ім'я директора Коледжу до 25 травня поточного навчального року (*форма заяви додається*).

4.8. Заяви зберігаються в Коледжі до закінчення навчального року, в якому викладаються відповідні дисципліни, після чого знищуються.

4.9. На підставі поданих заяв до 01 червня завідувач відділенням формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами та подає його директору Коледжу.

4.10. Якщо для вивчення окремої вибіркової навчальної дисципліни не сформувалась мінімальна кількість здобувачів освіти (відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 18.06.2021 №686 «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків видів навчальної, методичної, інноваційної, наукової, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти» (із змінами)), то завідувач відділення доводить до відома здобувачів освіти певні дисципліни, які не будуть вивчатись. Після цього здобувачі освіти протягом тижня повинні обрати інші дисципліни (блок), з яких сформувалась (чи сформується) кількісно достатня академічна група.

4.11. Здобувач освіти, який не визначився з переліком вибіркового навчальних дисциплін та не подав заповнену заяву у визначений термін, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які навчальна частина вважатиме необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп.

4.12. Здобувач освіти в односторонньому порядку не може відмовитись від вибраного і затвердженого педагогічною радою Коледжу блоку дисциплін. Самочинна відмова від вивчення курсу призведе до академічної заборгованості, за що здобувач освіти може бути відрахований з Коледжу.

4.13. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальностей і визначають навчальне навантаження груп і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року.

4.14. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибірових навчальних дисциплін, інформація про вибірові навчальні дисципліни вноситься до індивідуального навчального плану здобувача освіти. З даного моменту вибірова навчальна дисципліна стає для здобувача освіти обов'язковою.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. У випадку поновлення, переведення здобувача освіти, допуску до занять після завершення академічної відпустки або зарахування для здобуття освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» можливе перезарахування вибірових навчальних дисциплін за рахунок фактично вивчених дисциплін із циклу вільного вибору (до 20 кредитів).

5.2. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови однакової кількості кредитів.

5.3. Зміни та доповнення до даного Положення схвалюються педагогічною радою Коледжу та затверджуються наказом директора Коледжу.

Форма заяви

Директору ВСП «Кілійський транспортний фаховий коледж ДУІТ»

_____ (власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

здобувача (здобувачки) освіти

_____ курсу _____ групи,

денної (заочної) форми навчання,

освітньо-професійний ступінь

фаховий молодший бакалавр

освітньо-професійна програма

Навігація і управління морськими суднами,

(назва ОПП)

спеціальність _____

спеціалізація _____

_____ (ПІБ здобувача освіти)

ЗАЯВА

Прошу включити до мого індивідуального навчального плану на 2023/2024 навчальний рік наступні вибіркові дисципліни:

1. _____ з переліку дисциплін навчального плану моєї освітньо-професійної програми*
2. _____ з переліку дисциплін навчального плану моєї освітньо-професійної програми*
3. _____ з переліку дисциплін навчального плану моєї освітньо-професійної програми*
4. _____ з переліку дисциплін навчального плану моєї освітньо-професійної програми*

Дата

Підпис

** Підкреслити «моєї освітньої програми» або вказати назву, якщо дисципліна є вибірковою для даної освітньо-професійної програми.*